

Posudek na práci K. Opicové: Venkovská osada jako základní jednotka raně středověkého osídlení na příkladu Dřetovic.

Diplomová práce se skládá z 5 kapitol a z velkého počtu obrázků a tabulek, vlastní text zahrnuje více než 120 stran. Zabývá se venkovskou osadou v Dřetovicích, okr. Kladno zkoumanou v 50. a 70. letech 20. století, aniž by byly výsledky výzkumu publikovány. Ze 70. let existovala nálezová zpráva z pera V. Mouchy, ovšem s absencí některých dnes samozřejmých údajů. Autorka pracovala se 78 sídlištními objekty ze 6.-15. století.

Osada v daném prostoru vznikla už v době kultury s keramikou pražského typu (2 domy z 8 zkoumaných, 1 o mimořádně velké ploše 17,7 m²), plynule se rozvíjela přes starohradištní až po mladohradištní období a dokonce vrcholný středověk. Po časově náročné dokumentaci nálezů a vlastním rozřídění a chronologickém zařazení situací a objektů (kap. Tab. 3), přistoupila autorka k interpretaci poznatků. Tato interpretace je omezena několika faktory (málo podrobným zachycením polohy většiny nálezů uvnitř objektů (odkrývané mechanické části a vrstvy), torzem zkoumané plochy - osada zaujímal větší prostor, až po absenci pohřebiště souvisejícím alespoň s mladší fází osady. Osada nemusela být - jak práce ukazuje- čistě zemědělská, zřejmě alespoň v některých fázích se v ní zřejmě vyrábělo železo, byť chybí přímé důkazy v podobě železářských pecí (ty jsou doloženy pro dobu římskou). Řemeslnou činnost též dokládá přítomnost prubiřského kamene a nejspíš i dnes neznámá forma z výzkumu z 50. let.

Zánik osady oprávněně spojuje s transformací ekonomiky ve 13. století, kdy v místě zůstala jen jedna usedlost (do počátku 15. stol.). Uvažuje o možné existenci mlýna vzdáleného od jádra středověké vsi. Indicií je existence takového mlýna o něco jižněji až do počátku 20. století.

Bohužel přes výzkumy trvající několik let (Knor, Moucha) práce ukázala, že není možné spolehlivě ukázat dynamiku sídlení (největší počet objektů řazení fází 3- 17 objektů), na to jsou z jednotlivých chronologických úseků zachycena přílišná torza a přiřazení některých zůstává nejisté. Ze stejného důvodu bylo obtížné porovnávat torza s jinými soudobými sídlišti.

Autorka se snažila se zachytit stopy po proměnách v přístupu k vybírání a využívání potenciálu krajiny. Zároveň vsadila celou lokalitu do sídelně historického kontextu širšího povodí Dřetovického potoka. Vývoj osídlení v tomto regionu ukazují mapy 1-3. Výhodou pro autorku byla existence souhrnné publikace o Budči jako centrální lokalitě 9.-11. století v daném regionu.

Za důležité považuji, že autorka práce prokázala, že je schopná pracovat s archeologickou dokumentací, provést základní kritiku pramenů a třídit archeologický materiál a vyvodit po analýze samostatné závěry.

Navrhuji proto hodnocení výborně.